СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 287. — Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 11. грудня, 1922. — VOL. XXX. — No. 287. — Jersey City, N. J., Monday, December 11, 1922. — THREE CENTS

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ! Прийміть сейчас участь в боротьбі проти польського наїзду у Східній Галичині, жертвами на Фонд Негайної Допомоги!

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДИНҐ РОСКРИВАЄ СТАНОВИЩЕ УРЯДУ В РІЖНИХ СПРААХ НУТРІШНОЇ ТА МЕЖИДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

ВАШИНҐТОН, 8. грудня. — Президент Гардинґ зявився нині перед спільним засіданнем обох палат конґресу та виголосив промову про найблизчі законодатні потреби Злучених Держав, роскриваючи становище теперішнього уряду в цілім ряді важних політичних питань.

Тих питань президент Гардинґ начислив тільки, що навіть він самий признав, що теперішна сесія конґресу, котра мусить скінчитися перед 4. марта 1923. року, не дасть собі з ними всіми ради.

СПРАВА СТРАЙКІВ.

Відбувшіся недавно великі страйки: зелізничих та вуглевих робітників президент Гардинґ навів яко доказ великої небезпеки для суспільности з таких застоїв в промисловім русі в основних промислах краю. На думку президента, суспільність не то що не повинна ніколи знати таких страйків, але вона не повинна навіть знати погрози таких страйків. Тут президент Гардинґ виразно, хоч не згадуючи по імени, виступив проти поступового бльоку в конґресі, котрий радить знести зовсім Зелізничу Робітничу Раду Злучених Держав яко невідповідне тіло. Президент признає, що ся Рада не працювала як слід, але він не заявляється за її знесеннем, але за наданнем її права примушувати виконуванне своїх рішень.

ПОЗИЧКИ ДЛЯ ФАРМЕРІВ.

На думку президета, конґрес вже застановлявся над помочю для американських фармерів, що терплять через обезціненне рільничих продуктів, і він готов приписати конґресови заслугу коло вратовання фармерів від повної руїни.

Він вказав, щ одоспіх фінансової помочи фармерам, яку уряд давав через утворену в час війни „Корпорацію Военних Фінансів", показує на корисність зроблення такої помочи постійною. Головною потребою фармерів являється фармерський кредит, і сей уряд повинен уділити через існуюче уже Бюро Фармерських Позичок („Фарм Ловн Бюро") та федеральні земельні банки („Федерел Ленд Бенкс").

ПИТАННЄ ЗАРЯДУ ЗЕЛІЗНИЦЬ.

Підчеркнувши далі вагу системи перевозу, президент висказав думку, що моторовий віз повинен остати другорядним перевозовим средством, яке має лишень служити головному средству, котрим повинна на далі остати зелізниця. Важне питанне зелізничого заряду президент не думає розвязувати через перебиранне зелізниць на державу, бо, на його думку, се показалося непрактичним підчас війни. Зате він радить заводити ряд ощадностий у веденню зелізничого діла, а щоби се уможливити, треба дати більшу власть ріжним державним тілам, в котрих область ділання зелізниця входить.

ПРОГИБІЦІЯ.

Президент висказав погляд, що прогибіційний закон відай відкликаним не буде. Тому уряд мусить дивитися за яким повним виконуваннем. Теперішнє його виконуванне Гардинґ назвав просто межинародним скандалом. Так як виконуванне прогибіційного закона повинно спочивати спільно на стейтових та федеральних владах, то президент задумує скликати в найблизчій будучности конференцію стейтових ґубернаторів в цїли обрадження скріплених способів виконування прогибіції.

РЕҐІСТРАЦІЯ ЧУЖИНЦІВ.

Далі президент заявився за ухваленнем внесеного вже в конґресі проекту закона, обовязуючого чужинців до реґістрації. Він заявився також за допущеннем декотрих кляс іміґрантів понад обовязуючу тепер квоту.

НАТЯК НА ЗМІНУ МЕЖИНАРОДНОЇ ПОЛІТИКИ.

В тій части промови, що говорила про межинародні справи, президент Гардинґ ще раз зазначував, що Злучені Держави не хочуть нікому диктувати, однак рівночасно вони не відтягаються від обовязку помогти другим народам коло заведення кращих політичних відносин та економічної відбудови.

Ся частина промови зробила враження натяку на поважні зміни в політиці теперішнього уряду в заграничних справах.

ОПОЗИЦІЯ ПРОТИ ІМЕНОВАННЯ НАЙВИСШОГО СУДДІ

ВАШИНҐТОН, 8. грудня. — В сенаті знов почалася боротьба проти іменовання минесотського адвоката Пірса Батлера членом Найвисшого Суду Злучених Держав.

Проти сього іменовання промовляв нині дуже остро минесотський сенатор Шипстед, член фармерсько-робітничої партії. Він називав Батлера зелізничим адвокатом, проти котрого стоять широкі маси стейтового населення. Він зачіпав також його карієру на минесотськім університеті.

Мимо сьої опозиції всеж таки сподіються загально, що за іменованнем Батлера найдеться потрібне до потвердження число сенаторів.

ПРОТЕСТУЙТЕ!

Українські Громади: Памятайте на мобілізацію в неділю 17 грудня! Висилайте протести проти польських розбоїв до Ваших Сенаторів та Конгресменів! Приготовляйтесь до складання народнього податку! За інформаціями пишіть до: Обєднання, 817 Норт Френклин Стріт, Филаделфія, Па.

ЗАПОМОГОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОТИ „МУНШАЙНУ"

В американських і чужинецьких запомогових організаціях зачався рух проти „муншайну".

Стверджено, що через „муншайн" тепер дуже богато членів сих організацій тяжко хорує або передчасно вмирає, що фінансово ослаблює організації, бо люди не платять на так часті і безупинні недуги, як се тепер повстало наслідком вживання „муншайну", а знова передчасна смерть збільшує число осіб, що не доплатили своїх обезпечень, а взяли повну суму обезпечень, чим зменьшили фонди організації і розуміється, тих, що дожиють пізнього віку і доплатять повну суму обезпечення.

З уваги на те є гадка приняти постанову, що запомогові організації не матимуть права виплачувати запомог тим, що попали в недугу ізза вживання „муншайну", ані посмертного родинам тих осіб, що помруть наслідком вживання „муншайну". З уваги на те був би принис, що лікар і свідки у всякому випадку недуги або смерти мусіли би ствердити, що хорі або померші не є жертвами „муншайну".

Нехайже се буде осторогою для людий розумних.

СЕНАТОР НЕ ЗНАВ ПРАВИЛ ПАЛАТИ

Демократичний сенатор Гвілер зайшов в середу по обіді до палати сенату і закурив собі цигаро. Круги диму з цигара викликали в присутних немали здивованнє, але монтанський сенатор не звертав на се найменчої уваги і потягав цигаро далі. Доперва тої перестав курити, як до нього підійшов висланий котримсь сенатором послугач та звернув йому увагу, що в палаті курити не вільно.

Опісля він вже довідався, що свого часу був в сенаті один сенатор Тилман, звісний загально під іменем „Пинфорк Пен", котрий не міг зносити тютюнового диму і для котрого сенат завів правило, що курити не вільно.

ОПОЗИЦІЯ „МОКРИХ" В КОНҐРЕСІ НЕ МАЄ ДОСПІХУ

ВАШИНҐТОН, 8. грудня. — Всі зусилля противників прогибіції в палаті послів не допустити до ухвалення 9 мілїонів долярів на виконуваннє прогибіційного закона, як о се просило міністерство скарбу, не повелися. Всіх їх внесення, зміряючі до обмеження прогибіційних урядників, дістали незвичайно мале число голосів.

СЕНАТОРИ ХОЧУТЬ ЗНАТИ ПРИХОДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

ВАШИНҐТОН, 8. грудня. — Сенатор Кепер, голова фармерського блоку, подав нині внесеннє, щоби Комісія Межистейтової Торговлі зажадала від всіх зелізниць предложення звіту зі своїх приходів, щоби переконатися, котрі зелізниці заробляють по більше як по 76 процент від свого капіталу після оцінки, означеної зелізничим законом.

МЕКСИКО НЕВДОВОЛЕНЕ З ДОНЕСЕННЯ ГУВЕРА

МЕКСИКО, 8. грудня. — Мексиканський уряд думає протестувати до американського уряду проти звіту з економічного положення мексиканської держави, оголошеного в послїднім бюлетині американського міністерства торговлі.

Мексиканські урядники заявляють, що положенне Мексика не таке страшне, як зображено в звіті, який вони називають брехливою пропагандою проти Мексика.

ЯПАН КАЖЕ, ЩО ВІН ВИКОНУЄ УГОДУ ПРО ЗМЕНЧЕННЄ МОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ

ВАШИНҐТОН, 8. грудня. — Американський департамент стейту дістав від японського уряду звідомленнє, що він виконує зроблену зі Злучених Державами умову про обмеженнє на воді. Він уже здержав будову дальших великих кораблів та поробив приготовання до розібрання других.

Американський уряд висловив своє вдоволеннє з сього повідомлення.

ЛЯХИ ХОТЯТЬ ЗАБОРОНИТИ МИТРОПОЛИТОВИ ШЕПТИЦЬКОМУ ПОВОРОТ ДО ЛЬВОВА З ПРИЧИНИ „ДЕРЖАВНОЇ ЗРАДИ"

Польська шикаґовська ґазета „Дзєннік Зєдночення", у виданню з дня 29-ого падолиста, 1922, поміщує ось таку новинку:

„Львів. — Львівський грецькатолицький митрополит Андрій Шептицький — як зачувати — е дістане дозволу вернутись до Львова з причини злочинів державної зради, поповнюваних постійно підчас свого побуту заграницею".

ПРАВОСЛАВНІ УКРАЇНЦІ ПРОТИ НАПАДІВ НА МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО

Вінніпеґський тижневик „Канадійський Українець" подає кореспонденцію з Відня, яка повідомлює, що двох визначних православних Буковинців, а саме, голова буковинської радикальної партії, бувший посол У. Н. Р. в Римі, Др. Теодот Галп, і голова Буковинського Комітету у Відні, бувший парляментарний посол, Ілія Семака звернулись до православного адміністратора, о. д-ра Копачука з протестом ґазети „Дніпро" на митрополита Андрія Шептицького.

ОБІЦЮЄ ВИЯВЛЯТИ ЧЛЕНІВ КУ-КЛУКС-КЛЕНА

Місто Шікаґо теж почало своє слідство над діяльностю потайної орґанізації Ку-Клукс-Клена. Міська рада визначила спеціяльну комісію, котра має розслідити закиди, пороблені сій орґанізації, звертаючи передусім увагу на те, чи правда то, що вона вживала фондів міста на свою користь та що вона вживала раз будинку міської пожарної сторожі на вступну параду.

Один свідок, покликаний до свідоцтва на пятницю, заявив, що він предложить комісії спис 10,000 членів потайної орґанізації. Комісія, котра веде слідство, дістала цілу низку листів з погрозами.

ІРЛЯНДСЬКА ВЛАДА СТРАТИЛА ЧОТИРОХ ЛІДЕРІВ ПОВСТАНЦІВ У У ВІДПЛАТУ ЗА УБИТТЄ ІРЛЯНДСЬКОГО ПОСЛА

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 8. грудня. — Нині ірляндське правительство стратило чотирох лідерів републиканського руху у відплату за те, що републиканські повстанці вчера убили одного посла ірляндського парляменту і одного ранили.

Нині рано випроваджено з келії тюрми на Мавнтджой ґенерала Рорі О'Коннора, Лаема Мелловса, Йосифа МекКелві і Чічарда Борретта і на подвірю тюрми їх розстріляно.

В урядовому військовому звідомленню написано, що екзекуцію над чотирма лідерами повстанців виконано у відплату за замах на ірляндських послів, представників ірляндського народу.

Ірляндське правительство оголосило, що й на будуче буде вживати дуже строгих мір для здавлення замахів та анархії.

ІРЛЯНДСЬКІ ПОВСТАНЦІ ПРОДОВЖАЮТЬ ВІЙНУ ДО ЗАГИНУ

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 8. грудня. — Ірляндські републиканці оголосили, що вони продовжати-муть боротьбу, хотяйби всі Ірляндці мали вигинути у боротьбі за вільну ірляндську републику.

НІМЕЧЧИНА ГОТОВА ДАТИ АЛІЯНТАМ $5,000,000,000

БЕРЛІН, 8. грудня. — В тутешніх урядових кругах заявляють, що німецьке правительство заявить через свою делеґацію аліянтській конференції в Лондоні, що воно готове заплатити аліянтам „военного відшкодовання" 5 біліонів долярів, які хоче добути при помочі внутрішньої позички в Німечині.

ЗЕМЛЕТРУС В ЯПОНІЇ

ТОКІО, столиця Японії, 8. грудня. — В Кіюшу було сильне землетрясеннє, яке убило много людий і знищило кількасот будинків.

ФРАНЦІЯ КАЖЕ, ЩО НЕ МОЖЕ ПЛАТИТИ ДОВГУ АМЕРИЦІ

ПАРИЖ, 8. грудня. — В тутешніх урядових кругах заявляють, що Франція повідомила Злучені Держави, що вона поти не може сплатити довгу Америці, поки не дістане гроший від Німеччини.

ТУРКИ НАБЛИЖУЮТЬСЯ ДО АЛІЯНТІВ

ЛОЗАННА, Швайцарія, 8. грудня. — Турецька делеґація предложила нині свої нові предложення у справі розвязки Дарданельського питання, які є зближені до аліянтських предложень.

ВОЄННИЙ СТАН В БОЛГАРІЇ

СОФІЯ, столиця Болгарії, 7. грудня. — В Кустенділ вибух бунт, в якому убито много визначних осіб. Наслідком того болгарське правительство проголосило военний стан в цілій Болгарії.

ПРОГІБІЦІЯ В ТУРЕЧЧИНІ

ЦАРГОРОД (Константинополь), 6. грудня. — Турецьке правительство видало наказ, що в два тижні від сьогодня не вільно буде в Туреччині ані виробляти, ані продавати, ані купувати алькогольних виробів.

Власники всіх засобів горівок і вин мають їх до двох тижнів або зужити або знищити.

По двох тижнях буде кара на пяних від трох місяців до двох літ вязниці. Виновники, які будуть тайно виробляти, продавати або купувати алькогольні вироби, будуть карані довголітньою тюрмою.

РОСІЙСЬКІ КНЯЗІ І ЦАРІ СПІВАЮТЬ В КАБАРЕТІ В ПАРИЖІ

ПАРИЖ, 4. грудня. — Нині вечером в одному з тутешніх кабаретів вситупить замітна російська трупа в якої склад входять: граф Михайло Толстой, син славного російського письменника Льва Толстоя, пані Спірідонова, жінка бувшого ґенерального ґубернатора Криму, і князь Оболенський.

Граф Михайло Толстой заявив представникам преси, що він має семеро дітий, котрі ходять в Парижі до школи. Для них він мусить заробити на удержанне, а що не має іншого способу зарібку, так буде давати концерти в кабареті.

На першій пробі сеї російської аристократичної трупи був Александер Михайлович, брат бувшого російського царя Миколи.

Члени сеї трупи кажуть, що за кілька літ в Росії відносини зміняться і вони знову туди вернуться.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2

За зміну кождої адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 196 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1338 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НЕЩАСНИЙ ЗАКОН.

Вілієм Кейбел Брус, ново вибраний сенатор американського конгресу, заявив, що він буде виступати всіми силами проти закона Волстеда. Сенатор назвав прогибіційний закон законом без народного освячення, деморалізуючим, накиненим, школою злочину. Сенатор думає внести в конгресі внесок на повне знесенне прогибіції, і він вірить, що внесок перейде.

Президент Гардинг в своїй промові, виголошеній з приводу отворення послідної сесії 64-ого конгресу, признав Брусови мимоходом богато слушности. Президент назвав виконуванне закона простив межинародним скандалом. Однак він не вірить, щоби закон упав, і він радить виконувати його щиро.

Чи сяк воно буде, чи так, чи побідить вкінці прогибіція чи її вороги, а тим часом побідить „муншайн", а з ним побідить отруя, недуга й смерть. Коли політики оперечаються, чи їхати сюди, чи туди, народ Америки варить „самогонку" та запивається як сибірський Москаль.

Чи не пораб була урядови почати якусь кампанію проти сього нещастя? Не кампанію при помочи арештів, ланцюшків та шпигів, а кампанію через поучуванне про страшні наслідки „домашних виробів"?

ПОВИБОРОВІ БУДНІ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

ПЕРШИЙ КРОК „ПОСЛА" ІЛЬКОВА.

„Польська Агенція Телеграфічна" приносить такий комунікат з Варшави:

„Посол" зі Східної Малопольщі священик Микола Ільків (партія хліборобів) був принятий на авдієнції у премієра Новака. На авдієнції премієр обіцяв поробити заходи в напрямі полекшення долі деяких арештованих у звязку з останними подіями у Східній Малопольщі .Також він висловив надію, що судові доходження будуть провадитись швидким темпом. „Посол" свящ. Ільків потім представив премієрови постуляти руської людности. Президент міністрів обіцяв розглянути їх і піддати як найприхильнійшій оцінці".

Цей комунікат показує, що „посол" Ільків має охоту брати серіозно своє „посольство". Та як примирити його інтервенцію з тим фактом, що українське суспільство в Східній Галичині оголосило п.Ількова зрадником народу?

Очевидно, п. Ількову доведеться вдовольнитись ролею „посла" від неістнуючої „Східної Малопольщі" й населяючої її мітичної „руської людности". А до реально істнуючої Східної Галичини з її реальною українською людностю йому вже краще не показуватись.

Бо „руський хлоп" може собі фалшиво витолкувати доброту п. Ількова і зробити з нього другого Твердохліба чи Березовського . . .

ПОЛЬЩА БОЇТЬСЯ ОКРУЖЕННЯ ВОРОГАМИ.

Перемога „шіснадцятки" (лісти кандидатів національних меншостий на Волині) не дає спати польській пресі.

Серед послів до „сейму" й „сенату", обраних на лісту „шіснадцятки", є також кілька Білорусинів. Варшавська „Мисль Неподлеґла" (добра „непідлеглість"!) пускається з цього приводу на такі „ґаданя":

„Від двох літ провадиться „на кресах" сильна проти-польська пропаґанда, не без відома й підпертя ґенерала Люден-дорфа (он куди, махнули! — Ред.), який систематично здійснює плян окруження Польщі. Згідно з його вказівками, два уряди, білоруський Ластовського та український Петрушевича, зробили між собою умову, яка передбачає вибух повстання в разі заатаковання нас Німеччиною і Росією. У тій змові бере видатну участь ковенська Литва" . . .

У цім дусі „Мисль Неподлеґла" розводиться ще далі в кількох десятках рядків. Закінчується артикул такою увагою:

„Без сумніву, недомаганне нашої „кресової адміністрації", убогість краю, зруйнованого двома війнами, численні надужиття та інші неминучі болячки, яких ніхто не може усунути, не остались без впливу на становище Білорусинів супроти Польщі".

Це ще занадто мягко сказано: „недомаганне адміністрації" та „численні надужиття". Треба було-б сказати: Режім сваволі й насильства, вакханалія польських обшарників, брутальне знущанне над елементарними правами місцевої людности. І не в останній мірі: стремлінне кождого народу, в тім числі й білоруського, до волі й незалежности.

Але причім тут Людендорф?

„ЦУД КСЬОНДЗА ЛЮТОСЛАВСЬКОГО.

Остання сенасаційна новина:

Наш добрий приятель, ксьондз Лютославскі, за праведне життє одержав од польського Бога дар творити чудеса.

Милость ця явилась йому підчас виборів у повіті Високо-Мазовецькім, де був округ кс. Лютославського. Як повідомляє варшавський „Роботнік", в однім виборчім участку по голосованню знайшлося в урні на 30 голосів . . . більше ніж було виборців, управнених до голосовання!

Хай но тепер хто посміє сказати, що в наш вік не буває чудес!

Берлін, 25 листопаду. Радянин.

ЧИ ПОКИНЕ УРЯД ПЕТРУШЕВИЧА ВІДЕНЬ?

„СВОБОДА" одержала кореспонденцію з Берліна, яка повідомляє, що польща робить заходи, аби австрійська република заборонила Українському Правительству Галичини під проводом д-ра Евгена Петрушевича вести діяльність проти Польщі, а зокрема сіяти анархію проти польської влади у Східній Галичині.

Зноваж польскі газети повідомляють, що польське правительство обіцяло Австрії довіз збіжа, якщо вона виступить проти Уряду Петрушевича, а притім загрозило, що інакше не дасть Австрії поживи, бо — як каже — не буде мати, тому що агенти Петрушевича у Східній Галичині винищують засоби поживи.

Не вірю, аби та польська просьба і грозьба мала яке більше значіння. Австрія, як дістане гроший, то купить собі поживи і деінде, а польща се занадто велика нуждарка, аби могла на кредит Австрії доставити поживи. Впрочім, Австрія не може так як яка інша держава наказувати Урядови Петрушевича, аби забрався з Відня і з цілої Австрії (не богато її ще поза Віднем). Бо Австрія се останок бувшої австрійської монархії, а Східна Галичина се теж її останок, якого доля ще не рішена аліянтами, отже й не може бути рішена і Австрією, тими аліянтами побитою. Але може бути таке, що польщу в сьому напрямі підіпре Франція і тоді Австрія безправно узялась би викидати Уряд Петрушевича поза межі Австрії.

Се не є дуже імовірне, але й не є зовсім виключене серед теперішних нездорових відносин в Европі, створених Францією.

У такому випадку, гадаю, Український Уряд Галичини повинен старатись перенестись до Праги, столиці Чехословаччини. Український 40-міліоновий нарід, другий з черги найбільший нарід славянський відіграє важну ролю між народами славянськими. І тому вже тепер повинен він старатись навязувати щораз тіснійші зносини зі Славянами. Вже тепер з Українцями ідуть Білорусини, отже спільна сила їх 50,000,000. Далі Українці повинні приєднати на свою сторону Чехів і Словаків, а також південних Славян, Хорватів, Сербів і Болгар. Останутьcя тільки Москалі, друга сила славянська, яка виконувала її гнобленем Славян, і на останку настрашніший гнобителі Славян, ляхва, яка навіть не варта до них належати. Українці разом з другими Славянами скорше дійдуть до сили, аніж проти них, а зединеною силою скорше виграють в боротьбі проти Москви і Варшави, аніж осібняком.

Чехи не є занадто великі приятелі Українців. Вони є реалісти і передівсім та понад все дбають про себе, а у відношенню до других народів є практичні як купці; роблять усе для власного бизнесу. Алеж приязнь з Українцями — се також чеський бизнес. Се повинні їм Українці показати й доказати. А найкрасше їх про се переконають, як викажуть силу. Бо Чехи знають, що їм треба Українців за сусідів, та вони хотіли би знати, чи Українці мають силу боротися, здобути й удержати свою власну державу. Як про се переконаються, тоді будуть приятелями Українців.

От про се нехай старається переконати Чехів Галицьке Українське Правительство, а зробить велику річ. Нехай старається перенестись до Чехословаччини, а зробить теж чимале діло.

Хибаб і тут Франція встромила свої руки і намагалась і туди його не допустити.

Але і се не значило-б, що Українське Правительство уступає перед Польщею.

Воно повинно-б тоді піти до Англії або до Америки, як зробив був Масарик, коли яко революціонер поїхав був вчасі світової війни заграницю, де продовжав боротьбу аж до побіди.

Кудиб наше Правительство в теперішні бездольні хвилі рідного краю не скиталось, воно все може бути певне, що за ним стоїть 4,000,000 галицьких Українців в старому краю і 1,000,000 галицьких Українців в Злучених Державах і в Канаді, котрі теж дадуть йому всяку поміч моральну і матеріяльну аж до повної побіди.

Сила Правительства Петрушевича в народі. Його сила в 5 міліонах душ і тому його така польща не може зломити і не зломить.

Деб воно не було, нарід все буде з ним і воно все буде з народом.

Се є запорука української побіди в Галичині, а невдачі польщі.

Ярослав.

НЕ ЖДІМ! БО БОРОТЬБА В ГАЛИЦЬКІЙ УКРАЇНІ НЕ ЖДЕ! ВСІ УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ В АМЕРИЦІ НЕХАЙ СЕЙЧАС ЗБЕРУТЬСЯ НА РАДУ І ПРИЄДНАЮТЬСЯ ДО СЕЇ БОРОТЬБИ СВОЄЮ ЖЕРТВОЮ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ!

ОСТОРОГА.

Нехай сю осторогу тисячу разів кождий скаже собі і другим: Проч з муншайном!

Наслідком заборони виробу, продажі і купна всяких алькогольних напитків в Злучених Державах повстали скрізь по всьому краю многі тисячі домашніх „фабрик" горівок і пив. В деяких місцях малощо не в кождій хаті є домашня „фабрика" самогонки. Люди мешкають серед нездорових горівчаних сопухів; усюди там повно ріжних „пайп" і начиння до „самогонки", що люди, а вже найбільше діти закажують своє здоровле самим тільки затроєним воздухом. А що вже казати про питте тої „самогонки". Усякий, що має дома самогонку, має безупинно нагоду і спокусу напитись її. Притім усе трактує він „гостий", котрі радо спішать на „трахтамент", бо безплатний, а безплатний, бо „самогонник" боїться, аби „гості" його „фабрики" не видали поліції.

Найстрашнійше в сьому найпоганійшому „домашньому промислі" є се, що **муншайн — се отрута,** навіть дуже страшна отрута. Коли була горівка з дійсних горалень, то надмірне питте її убивало орґанізм чоловіка доволі скоро, а навіть питте вміру убивало поволі. Але коли настав „муншайн", так настала **страшна і вельми небезпечна отрута.**

Алькоголь потребує **довгого часу і відповідних приладів до вичищення,** аби усунути небезпечні отруйні складники алькоголю. А того не мають „самогонці". Вони беруть до спожитку „муншайн" перед часом і не вичищений відповідними приладами, отже беруть **і віддають його людям разом з небезпечними отруйними складниками.** Люди добровільно споживають сю отруту і самовільно отроюються, позбавляючи себе здоровля і скорочуючи своє життє.

Наслідки того вже видно тепер.

Люди, де поширився „муншайн", позанепадали на здоровлю; понищили свої нерви; поруйнували основну машинерію свого орґанізму: серце, легки, нирки, навіть очі. Нині наслідком „муншайну" люди масово хорі і то **стало хорі.** Все мусять вже лічитись до смерти, або бути калiками, неспосiбними до видатної праці, поки не зійдуть із сього світа в могилу. Люди сліпнуть із „муншайну". Або таки передчасно вмирають, цілком зруйновавши свій орґанізм.

Лідери прогібіції вміли нагло, без розуму і застанови, прямо по большевицьки, переперти конституційний закон про прогібіцію, але не вміли і не вміють зарадити в нещастю народу, яке впало на нього по заборонi алькогольних напитків у виді всяких „муншайнів".

Се є нещастє, яке грозить здоровлю усього народу Америки.

Ані прогібіціоністи ані правительство не вміють сьому зарадити, отже **нарід самий мусить взятись до самооборони і з усіх сил нищити „муншайнерство".**

„Проч з муншайном!" — се повинен нині бути клич всіх живучих людий в Америці.

Як хочете жити і бути здорові; як хочете, аби **молоде поколінне не було хирляве і безнадійно зломане на здоровлю, так сейчас прогоніть від себе раз на все і безповоротно усякий „муншайн" у всякому виді.**

Се нині найбільший ворог кождого живого чоловіка в Америці. Тож не приймайте його як приятеля, а гоніть як найбільшого ворога.

Приходять свята Різдвяні. Нехай у се свято не буде в жадній українській хаті в Злучених Державах ані сліду якогонебудь „муншайну" або навіть пива „домашнього виробу". Нехай його заступить вода, леґкий яблочняк (який можна дістати в ґросернях), легке (півпроцентове) пиво, або остаточно горячий чи холодний чай. Тоді минеться свято в українській хаті без великого видатку, без одуру, без руйновання здоровля свого і дітий, і по святах кождий здоровий зі здоровим і спокійним умом та повним вдоволеннєм вернеться до праці.

Може гості у Вас будуть собі кривдувати, що їх приймете водою, то скажіть просто з моста: **У нас бойкот на „муншайн"!** Кожда українська хата повинна у себе помістити велику напись: „Бойкот на муншайн".

Під сим гаслом кличемо до всіх Українців в Америці:

До побіди над домашнім ворогом, отруйним „муншайном"!

З ДНЯ.

„Самоуправа" під віроломною Москвою.

Московські царі зобовязались шанувати переяславський договір про самоуправу України, але ломили і зломили сей договір. Недавно московські большевики підписали договір про самостійність України з Українською Центральною Радою і зі Скоропадським, але небаром зломили договір і напали на Україну задля забору. Забравши її, всетаки ще кричали: Нехай живе самостійна Україна, але скоро потім усяку самостійність скасували.

Тепер, дня 20. с. м., московські большевики збираються на новий конгрес советів в Москві, який вже не буде в цілости большевицький. Там мають ухвалити ще раз і ще нову самоуправу для України, Білоруси та других народів під Москвою. Але таки під Москвою.

Що значить самоуправа під Москвою? Саме-ж те що й під Польщею! Ані Україна ані Білорусь не згодяться бути ні під Москвою ні під Варшавою.

Самостійна нація мусить жити самостійним життєм. Тому, геть із самоуправами під пануючими націями, що віками давили другі народи і на підставі того гноблення, тепер, неволі, приписують собі „право" до гноблення їх в безконечність.

Звшехполячена газета соціялістична.

Польський соціялістичний дневник „Напршуд", який виходить в Кракові признає право до свободи тільки **пануючим народам,** таким як Москалі або Ляхи, що панували і панують над другими народами; а **народам поневоленим,** таким як Українці, Білорусини, Литовці, він права до вільности не признає, з тої простої причини, що тоді його Поляки не мали-б над ким панувати. Поляк, чи він вшехполяк чи соціяліст, у своїй зіпсутній душі, привик панувати над кимось. Отже польські соціялісти, які мають скривлені морально душі польські, також хотять над кимось панувати. А вже передівсім над близкими сусідами Українцями. Те панованнє вони виконували і виконують, оскільки можуть, у Східній Галичині, до тої степени, що навіть українських робітників велять викидати з роботи за те тільки, що вони Українці, а на їх місце дають Поляків. Значить, ріжниці між вшехполяками і соціялістами польськими нема ані на одробинку. Пощо-ж тоді їм зватись соціялістами? Чи не ліпше, правдивійше і чеснійше було би, якби всі Поляки, отже й так звані соціялісти, звались одним іменем: вшехполяки?

Аби хто не гадав, що ми говоримо на вітер, наведемо тут для прикладу слова того славетного „Напршуду" про наїзд Польщі на Східну Галичину:

Коли Польща **кровю і майном** привертала у Східній Малопольщі **правний стан,** тоді „правительство" Петрушевича через Прагу і Відень голосило про „гнет", покликуючись, що останній австрійський цісар, зглядно його намісник граф Гуйн „подарував" Східну Галичину Українцям, а Поляки прийшли туди яко „наїзники".

Тепер по риському договорі, яким советська **Росія виреклася** усяких претенсій до того краю на захід від Збруча, правний стан Східної Галичини вияснений. І т. д. і т. д.

Отже польска соціялістична ґазета цілком так як яка шляхотсько-вшехпольська **кпить собі з боротьби за вільність 4,000,000 українського народу,** а величає напад Галлера яко „привертанне правного стану".

По „соціялістичному" розумінню „Напршоду" то про долю 4,000,000 народу української Східної Галичини має право рішати... **польський ґенерал Галлер і Росія...** Один кровю, друга договором з Риги. а нарід не має жадного права. Бо то нарід поневолений.

Так каже українському народови **„соціяліст"** польського **пануючого народу.** І таксамо скаже **„комуніст"** московського **пануючого** народу.

Се не є жадні соціялісти, ані комуністи. **Се є польскі і московські націоналісти з фалшивою маркою соціялізму.**

Довговіковий польський і московський пануючий націоналізм так викривив і здеморалізував душу кождого Поляка і Москаля, що не може бути між ними дійсно вільнодумних людий, дійсних соціялістів.

Длятого **соціялісти українські** повинні лучитись тільки із **соціялістами других поневолених народів.**

А — **проти соціялістів пануючих народів.**

CHALLENGE TO CLEMENCEAU BY THE UKRAINIAN VETERANS

Ask Him to Explain France's Aid to Poland in Helping to Crush the Ukrainians

To the Editor of the Public Ledger:

Sir—The following statement as a challenge to M. Clemenceau relative to his New York address is issued by the American Veterans of Ukrainian Descent.

MICHAEL DARMOHRAY,
Commander.
Philadelphia, Pa., Nov. 25, 1922.

Challenge to Clemenceau

The challenge is as follows:

Georges Clemenceau:

Your address at the Metropolitan Opera House in New York, delivered on the 21st instant, created an unbounded impression upon the Ukrainian residents and American War Veterans of Ukrainian descent, who, together with other Americans, fought for the liberation of France.

We feel that we would lend assistance to wrong if we knowingly left your statements unchallenger. You deny that France is imbued with militaristic tendencies, and we challenge the truthfulness of this statement. Please recall that France, during your premiership, was and still is supporting Poland's unjustified claims to East Galicia, subjecting Ukrainians to the most barbarous oppression. Is it, known to you that France lent Poland military assistance against the Ukrainians of East Galicia? Was it not France, who joined hands with Poland to resist the justified claims of the Ukrainians to East Galicia predominantly Ukrainian? Didn't France support Poland in her enslavement by the Poles of other Ukrainian provinces, such as Polissie, Pidlashe and Volhynia? * * *

If France is not oloking for trouble, then why does she support Poland in her criminal wrong perpetrated against the Ukrainians of East Galicia, where just now a Polish miliary dictator is etsablisher?

MICHAEL DARMOHRAY.
(Philadelphia Public Ledger, November, 82, 1922.)

По українськи:

Визов Клеманса.

Пане Жорж Клемансо:

Ваша промова, виголошена в Метрополитен Опера Гавз в Ню Йорку дня 21. падолиста, викликала безмежно прикре вражіннє на українських мешканців та на американських военних ветеранів українського походження, які разом з іншими Американцями боролись за свободу Франції.

Ми чуємо, що ми підпирали би лихо, колиби ми свідомо лишили Вашу заяву без спротиву. Ви заперечуєте, що Франція перенята мілітаристичними намірами, а ми заперечуємо правдивість Вашого твердження. Просимо пригадати собі, що Франція за Вашого премієрства підпомагала, а навіть ще й тепер підпомагає польські неоправдані претенсії до Східної Галичини, і в той спосіб виставляє Українців на найбільш варварські переслідування. Чи Ви чули про те, що Франція дала Польщі военну поміч проти Українців у Східній Галичині? Чи не злучилась була Франція з Польщею в тій цілі, щоби ударемнити справедливі домагання Українців до Східної Галичини, яка в більшости українська? Чи не підпомагала Франція Польщі в її поході і закріпощенню інших українських земель, як напр.: Полісе, Підляша, Волині і др.?

Коли Франція не шукає клопотів, то чому вона підпирає Польщу в її злочинах на Українцях у Східній Галичині, де якраз тепер заведено польську военну диктатуру?

Михайло Дармограй.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

Сим повідомляється Вп. ПП. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1923 для членів У. Н. Союза вже розпочалась і що сего місяця вислано на адреси ПП. Секретарів посилки календарів для слідуючих відділів:

38, 10, 42, 2, 46, 22, 48, 16, 37, 14, 134, 6, 19, 79, 111, 59, 13, 43, 52, 31, 38, 8, 32, 55, 15, 27, 38, 30, 63, 68, 33, 63, 40, 18.

Всі повисше вимінені посилки зістали вислані почтою дня 9-го грудня (не експресом). Котрий би з висше згаданих відділів не дістав з якоїсь причини посилки до 10 днів від дня висилання календарів, нехай повідомить адмін. „Свободи".

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР

Український Національний Хор тепер в західних стейтах. Небаром має виїхати на виступи до Мексика. Опісля весною, в марті, 1923, вернеться на Схід і буде ще виступати в Ню Йорку а може і в других околичних містах.

По сьому скінчиться сезон У. Н. Хору. Імпресаріо Хору, М. Рабінов, має намір відтак заключити з У. Н. Хором другий контракт і виїхати з ним на новий сезон до Північної Америки, імовірно тільки до Бразилії й Аргентини.

Тепер на Заході хор не співає щоднини, а тільки що другий день.

JAK WOJEWODA JURYSTOWSKI ROBIŁ WYBORY.

Zbrodnie wyborcze w województwie stanisławowskiem.

STANISŁAWÓW, 11. listopada.

Wybory w 53. okręgu wyborczym wykazały taki ogrom szalbierstw, oszustw i gwałtów, i to ze strony władz wojewódzkiej i starościńskiej, że żadną miarą nie może to ujść bezkarnie. Zbrodnie wyborcze w tutejszym okręgu muszą być przedmiotem surowych dochodzeń. Jurystowski musi być natychmiast przepędzony wybory muszą być unieważnione, jeżeli imię polskie nie ma być tu znienawidzone, a pojęcie władzy polskiej identyczne z gwałtem i okrucieństwem.

Wybory poprzedziły zarządzone przez województwo masowe aresztowania. Zamykano najspokojniejszych obywateli ukraińców. Do więzienia spędzono tysiące ukraińskiej inteligencyi, ludzi znanych z lojalności i spokojnych; doniesienia opiewały na każdego, że jest członkiem ukraińskiej „bojówki".

Stwierdzamy, że ani w jednym wypadku władze sądowe nie miały powodu do oskarżenia Aresztowań dokonywano w sposób, jak obławy na prostytutki. Jednej nocy w różnych miejscowościach zamykano ulice wojskiem lub policyą, z domów wyciągano ofiary, pędzono do policyi, stamtąd do sądów.

Tak oczyściwszy teren przystąpiono do wyborów.

Jak odbywało się głosowanie, gdzie oddawano głosy na „chliborobów" nie wiemy, czy jednak te zarządzenia województwa zachęcające wpłynęły na ludność ruską mocno należy powątpiewać.

Ale nie tą częścią wyborów chcemy się zająć. Na szczególną bowiem uwagę zasługuje to, że *po wsiach wybitnie ruskich „głosowano" wyłącznie na ósemkę.*

Wedle otrzymanych autentycznych informacyi zmaltretowanych hucułów kossowszczyzny i do wsi chłopskich wpadło wojsko masowo, zjechali się urzędnicy województwa, agenci policyjni, policya, różne indywidua cywilne, chłopom rozgłaszano że „Piłsudski nakazał głosować, a jak nie będzie wyborów, to wojsko przez całą zimę po wsiach pozostanie na utrzymaniu gmin!" — A gdy może właśnie z powodu gwałtów brakło ludzi do głosowania, gdy ludność steroryzować nie zdołano, szły wtedy zastępy nagromadzonych „funkcyonaryuszy", którzy dzieło wygłosowania dokonali.

Tak dorabiało się głosu do czwartku 9. listopada, gdyż do tego czasu aktów wyborczych do okręgowej komisyi nie złożono i dopiero w dniu 11. listopada rano mogła komisya okręgowa wyborcza ustalić publicznie wynik wyborów.

Fakta, których nam już dostarczono znajdą się w naszej skardze do Najwyższego Trybunału, to wykazują one całą ohydę gwałtu i oszustw, by jednego celu dopiąć: „ósemce pomóc".

Na rzecz też listy Nr. 8 spreparowano z górą 15 tys. głosów wyłącznie ruskich.

Tu angażowany był osobiście wojewoda Jurystowski wobec obszarnika Jaroszyńskiego, osobistego swego przyjaciela, osobnika, który rok temu dopiero zwolniony został wyrokiem Sądu okręgowego z pod kurateli, z powodu marnotrawstwa majątku. A Jaroszyński był drugim kandydatem chjeny.

Dzięki też tej przyjacielskiej pomocy ósemka, która miała tylko około 8.000 głosów — „otrzymała" 23 tysiące z górą. Tam bowiem, gdzie łajdactwa wyborcze były utrudnione, to jest w miastach gdzie na największa ilość głosów liczyła chjena, stosunkowo była ona bardzo mała, (n. p. Stanisławów 3,000, Kołomyja 2,-300), po wsiach ruskich „zebrano" resztę, a dokonano tego tak bezwstydnie, z taką pewnością siebie, że dziś nie kryją się już z powodu tego szalbierstwa i przyznają się do masowych głosów ukraińskich, które w sposób oszukańczy, na listę tę spreparowano.

Dla ilustracyi, niech cyfry posłużą:

W całym okręgu uprawnionych do głosowania było 363.215 wyborców, w tem 70 prc. ukraińskich. Biorąc na równi z pozostałych 30 prc. połowę Polaków i Żydów, głosów polskich było w okręgu około 50.000. Gdy przy wyborach wzięło udział 60 prc. wyborców, przeto oddanych głosów polskich było około 30.000.

Na tę liczbę 30,000 oddanych polskich głosów, otrzymali ludowcy 15.682, w tem do 3.000 ruskich głosów, czyli 12,682 głosów polskich, które padły na listę nr. 1, następnie 7.593 na listę PPS. nr. 2 i około 3.000 głosów na listę nr. 10. UNP. oraz Mazgały i inwalidów, czyli niespełna 8.000 głosów polskich mogło paść na listę chjeny nr. 8. Faktycznie zaś chjena otrzymała 23.195, czyli z górą 15.000 głosów ruskich.

Jeżeli dodamy, że p. Jurystowski posłał i do powiatu turczańskiego urzędnika, który tam chjenie dorobił około 6.000 głosów na mandat w okręgu stryjskim, to zrozumiemy, komu to ósemka zawdzięcza mandaty i ruskie głosy.

Ten pan nie może dłużej pozostać na swem stanowisku. Popełnione zbrodnie muszą być przykładnie napiętnowane.

Nie wątpimy też że posłowie nasi zażądają tutejszego aktu wyborczego, aby winni nie uszli karze. Oszustwa tutejszego województwa pozbawiły mandatu robotników polskich tego okręgu. Mandat nam zrabowano. Postaramy się też o to, aby to łajdactwo nie uszło płazem.

По українськи ся стаття звучить:

ЯК ВОЄВОДА ЮРИСТОВСКІ РОБИВ ВИБОРИ.

Виборчі злочини в станиславівськім воєвідстві.

Вибори в 53. виборчім окрузі виявили таку скількість шамтажу, обманст та насильств, які зі сторони воєвідської влади так і старостимської, що се ніяким чином не може піти безкарно. Виобрчі злочини в тутешнім окрузі мусять бути предметом строгого слідства. Юристовскі мусить негайно піти геть, вибори мусять бути уневажнені, коли польське імя не має бути тут зненавиджене, а понятте польської влади ідентичне з насильством і жорстокістю.

Вибори попередили заряджені воєвідством масові арештовання. Запроторювано найспокійніщих горожан Українців. До вязниці зігнано тисячі української інтелігенції, людий відомих з льояльности і спокійних, в доносах закидувано кождому, що є членом української „боївки".

Стверджуємо, **що ні в одінм випадку** судові власти не мали причини до обжаловання. Арештовання переводжено в спосіб, як лови на проститутки. Одної ночі в ріжних місцевостях замикано вулиці війском або поліціею, витягано з домів жертви, гонено до поліції, звідтам до судів.

Очистивши так терен, приступлено до виборів.

Як відбувалося голосовання, де віддавано голоси на „Хліборобів", не знаємо, та треба сильно сумніватися, чи ті зарядження воєвідства впливали підбадьоручо на руське населення.

Тта не сею частиною виборів хочемо занятися. Бо окремої уваги варте те, що по визначно руських селах **голосовано виключна на вісімку** (лісту вшехолояків).

По одержаним автентичним інформаціям від вимучених Гуцулів Косівських до сел впадало масово війско, поліздилися урядники воєвідства, поліційні агенти, поліція, ріжні цивільні підозріли осібняки й селянам голошено, що „Пілсудскі приказав голосувати, а як не буде виборів, то війско лишиться цілу зиму по селах на удержанню громад!" А коли може саме наслідком насильств (польський соціялістичний дневник так бачить справу!) люди не ішли до голосовання, коли не вдалося стероризувати населення, **тоді йшли цілі відділи нагромаджених „функціонарів"**, які довершували діло голосовання.

Так **доробльовано** голоси до четверга 9. падолиста, бо до того часу не зложено виборчих актів до окружної комісії і аж 11. листопада рано могла окружна виборча комісія публично устал...о вислід виборів.

Факти, які нам вже доставлено найдуться в нашім зажаленню до Найвищого Трибуналу, бо вони виказують цілу гидь насильства й обману, бо осягнути одну ціль „помогти вісімці".

Отже в користь листи ч. 8 доробленні **15 000 виключно українських голосів.**

Тут був особисто анґажований воєвода Юристовскі супроти дідича Ярошинського (обшарника з Блюдник, пов. Станиславів), свого особистого приятеля, осібняка, якого рік тому вироком суду звільнено зпід кураталі, ізза марнотратства майна. А Ярошинські був другим кандидатом хени (тшехполяків).

Тому, дякуючи дружній помочи, вісімка, яка мала тільки коло 8.000 голосів — „одержала" поверх 23.000. Бо там, де виборчі лайдацтва були утруднені, а саме в містах хена одержала відносно дуже мало (прим. Станиславів 3.000, Коломия 2.300), за те в українських селах „зібрано" решту, а зроблено се так безсоромно, з такою самопевністю, що нині зовсім вже не криються ізза сього шантажу і признаються до масових українських голосів, які в обманчий спосіб спрепаровано на сю лісту.

Для ілюстрації, нехай послужать числа:

В однім окрузі було управнених до голосовання 363.215 виборців, в тім 70% українських. — Беручи з оставших 30% на рівні, половину Поляків і Жидів, було польських голосів в окрузі около 50.000. Коли при виборах взяло участь 60% виборіців, то відданих польських голосів було біля 30.000.

На се число 30.000 відданих польських голосів людовці одержали 15.-682, в тім числі коло 3,000 українських (?), або 12.682 польських голосів, які впали на лісту ч. 1 (людовців), дальше 7.593 на лісту П. П. С. ч. 2 а біля 3.000 голосів на лісту ч. 10, У. Н. П. (Унія народово паньствова), а також Мазгали та інвалідів, **отже несповна 3.000 польських голосів могло впасти на лісту хени ч. 8.** Фактично хена одержала 23.195 голосів, або поверх 15,000 українських голосів.

Коли додамо, що п. Юристовскі післав також до турчанського повіту урядника, який там доробив хені біля 6.000 голосів на мандат в стрийськім окрузі то зрозуміемо, чому то вісімка завдячує мандати і українські голоси.

Сей пан не може довше полишитися на своїм становищі. Сповнені злочини мусять бути примірно напятновані.

Ми не сумніваемося, що наші (польські соц. демокр.) посли зажадають прослідження тутешного виборчого акту, щоби винуватців не минула кара.

ВИБОРИ В ГАЛИЧИНІ

(Кореспонденція зі Львова).

Урядові відомости про вибори дотепер неоголошені систематично тому подані нище дані мусять бути ще справлені.

Загально треба піднести, що бойкот виборів переведено з великим успіхом, величезна часть населення здержалася від голосовання.

Округ 50. Львів місто управлених до голосовання 137.414, голосувало 77941, — 56% неголосувало 48552 — 44%.

Округ 51. Львів округ управ. 275520 гол. 97691 — 25.5%, неголосувало 64.5%.

Округ 52. Стрий, управ. 252552, гол. 100701 — 29%, неголосувало 61%.

Повіт Стрий, управ. 20821, гол. 12308 — 29%, неголосувало 61%.

Пов. Дрогобич, управ. 77569, гол. 84609 — 44.5%, неголосувало 65.5%.

Пов. Турка, управ. 33340, гол. 20224 — 10.2%, негол. 89. 8%.

Пов. Сколє, управ. 21537, гол. 10012 — 46.6%, неголосувало 53.4%.

Пов. Долина, управ. 49423, гол. 13480 — 19.8%, негол. 80.2%.

Округ 53. Станиславів, упр. 363212, гол. 114015 — 31%, негол. 69%.

З инших повітів цифри є недокладні потребують провірення процент неголосуючих: Повіт Косів 75%, Снятин 95%, Чортків 81%, Гусятин 81%, Золочів 88%, Радехів 78%, Камінка струм. 70%, Броди 83%, Перемишляни 68%, Зборів 68%, Бережани 82%.

Хрунівська ліста хліборобів була зголошена в округах: Львів, Самбір, Станиславів, Тернопіль, Золочів, Новий Санч. Вибрані послами округ Самбір: Микола Ількiв, суспендований парох Бабина повіт Калуш. Округ Станиславів: Іван Дудчак начальник Жабя, Омелян Залуцький б. директор Добробуту, Семен Мельник з Блюдник. Округ Золочів: Імя вибраного незвісне. Разом 5 кандидатів вибраних.

Хрунівські лісти здобули таке число голосів: Округ 51. Львів—Округ: 4844.

Округ Стрий: 11864, себто 4.7% управнених до голосовання, або 11.7% голосуючих. Повіти сего округа: Стрий 225 гол. Дрогобич 439 гол., Турка 2084 гол., Сколє 4665 гол., Долина 2682 гол., Калуш мабуть 1759 голосів.

Округ 53. Станиславів: 31088 гол. повіти сего округа: Печеніжин 5200 гол., Коломия 2604 гол., Косів 11.000 (непевне).

Округ 54. Тернопіль: повіт Чортків 236 гол., инші невідомі. Разом коло 9.000 гол.

Округ 55. Золочів: Разом понад 10.000 гол. Повіти сего округа Золочів 332, Броди 540, Перемишляни 502, Зборів коло 2.800 голосів.

Округ 44. Новий Санч 4.001.

Зі Східної Галичини вибрано послів слідуючих партій: Людовці Пяст 16, Соціяльно-демократи 4, Єднoсьць Народова 13, Стапінщики 1, Жиди 12, Хлібороби 5, (не вчислено тут послів з округа Самбір).

На Волині і Холмщині, де українські партії брали участь у виборах, Українці віднесли блискучу побіду разом з Білорусами, Жидами (і Німцями (спільна ліста меншости ч. 16). У Воєвідствах Волиньських, Новгородськім і Поліськім не вийшов ні оден польський кандидат. З цеї причини заряджено там розслід.

Вибрані:

Округ ч. 25. Біла-Володава-Радин: Степан Маківка, селянин.

Округ ч. 26. Холм-Люблин: Павло Васильчук, організатор з Холма.

Округ ч. 28. Красностав-Грубешів: Антін Васильчук, голова Холмського Національного Комітету.

Округ ч. 27. Білгорай-Замостя-Томашів: Осип Скрипа, мабуть селянин (звістка непевна).

Округ ч. 56. Ковель-Володимир: Самійло Підгірський, адвокат, мабуть буде головою укр. клюбу в соймі; Пирогів, лікар з Ковля; Марко Луцкевич, агроном і письменник, співробітник Діла і Свободи і инших галицьких газет; Василь Комаревич, учитель з Володимира Волинського, визначний організатор.

Округ ч. 57. Луцьк-Рівне: Самійло Підгірський, другий раз; Юрко Тимощук, Андрій Пащук, Приступа (родом з Галичини).

Округ 58. Вістки непевні, мабуть Чучмай, кооператор; Павлюк, селянин; Козицький, учитель.

Вибрані також мабуть 2 посли з Полісся.

З спільної державної лісти вибрані Антін Васильчук (другий раз). Осип Войтюк, редактор Нашого Життя в Холмі.

Разом вибрано з Волині і Холмщини мабуть 18 послів (точного обчислення ще нема, можливі зміни при евентуальних нових виборах в деяких округах).

З Білоруських послів вибрані: А. Овсяник, інжинер, провідир білоруських ірідентистів; Бак, Михайловскі, учитель; Яковюк; Сергій Банаків, учитель. Разом мабуть 10 білоруських послів.

Німців вибрано 16 (в цілій Польщі), Великорос 1, Жидів коло 50.

На 444 послів польського сойму у Варшаві мають партії: Єднось Народова 169, Людовці 71, Соціялісти 40, Визволенє, Народна Партія Роботнича 16, Центр 6, Стапінські 1, Одновь 1, Комуністи 2, хрунівські хлібороби 5, національні меншости 80 послів (дані недокладні).

До сенату вибори відбулися 12. листопада с. р. З українських земель мають бути вибрані: Воєвідство Львів 9 послів. Станиславів 4, Тарнопіль 5, Волинь 5, Полісє 3, Люблин 7. Національні меншости ставлять своїх кандидатів.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

А ЧОМУ В НАС НЕ ТАК?

(З олифантського „Нового Життя").

—o—

Кілька літ тому я стрінувся з одним ученим Чехом. Був це професор університету — історик. Він розказав мені своє життє. Був сином селянина. Уродився в околиці Праги. Його батько їздив кожної пятниці до міста на торг. Возив на продаж збіже, овочі, ярину тощо. По дорозі полагоджував ріжні орудки. І кождої пятниці стало вступав до книгарні, бо зробив собі обітницю, що мусить купити собі одну книжку кождого тижня. Коли входив до книгарні, книгарник питав: „яку вам книжку маю дати? До господарства чи молитвенник?" „Яку будь дайте, щоби лиш не була дороща понад один золотий" відповідав селянин. „Я її й так не буду читати, бо не вмію. Прочитає мій хлопець або котрий з молодших сусідів. Мені ходить лиш о це, щоби книжка була чеська". — Втішився книгарник, що дістав сталого покупця на книжки, тому давав йому що мав найліпшого: новельки, книжки історичні, поезії, повісти з великих часів чеської бувальщини, книжки о його упадку і о його катах. Нарід чеський що йно будився до життя по двісталітній неволи.

А селянин возив на торг ячмінь і гуси, бараболі і безроги, а під вечір вступав до книгарні по книжочку, яка вже була для нього заздалегідь приготована. Коли хлопець навчився читати, брав книжку за книжкою і читав. В протягу кількох літ прочитав їх сотки. Батько орав, сіяв й збирав богаті овочі своєї мудрої і запопадливої господарки. А коли хлопець вернув з пасовиска з худобою, мусів оповідати батькови, як то давнійше бувало в Чехах, як виглядає світ і що діється цікавого. Хлопчина мусів читати уважно, щоби докладно відтак міг переповісти батькови, що читав.

По літах, з того хлопця виріс великий й знаменитий учений і щирий патріот, що готовий для добра Чехії життє своє положити. „Я це завдячую великому патріотови, мойому батькови неграмотному, що навчив мене чеську книжку любити" — сказав професор.

Великий чеський патріот Паляцки так говорив до професора університету: „Ваш неграмотний батько є одним з найбільших наших патріотів. Більший від мене і я клоню голову з великою пошаною перед його великим духом. Лаляцки знав, що говорить. Бо Паляцки тільки один, а край може відродитися тільки працею всіх горожан. Один чоловік може пірвати за собою весь нарід і може здобути зрабовані його права, але щоби ці народні права були, жили і щоби задержали народню свободу, треба, щоби ці права жили в голові, в совісти і в серці кождого вільного горожанина. Паляцки може писати мудрі книжки, але щоби вони принесли користь Чехам, їх мусять читати тисячі, сотки тисячів. Треба, щоби було богато книжок, богатьох писменників, щоби родилися нові твори, більші і менші. Але і треба, щоби ті книжки читали всі Чехи, щоби бажанне читання книжок сталося призвичаєннем, конечністю так великою, як їдженнє і питтє.

Треба, щоби повстали школи і бібліотеки, з яких буде розходитися світло правди і поступу. Тоді нарід не згине, а буде йти на перед, буде успішно провадити борбу з насильством лукавого сусіда і вийде з тої борби побідником.

Здійснилися мрії великих чеських патріотів на наших очах. Нарід чеський здобув свободу. Чеський хлоп докінчив розпочату роботу, завершив будову храму свободи вільної Чехії.

Кілько разів думаю о українській книжці, заєдно пригадується мені історія знаменитого чеського хлопа. — І насувається питаннє: чи в нас є богато Українців, що так любили українську книжку, як він любив чеську. І певно, що є, та напасний Лях здусив ціле культурне життє на нещасній, кровю политій Батьківщині. Тож не глядім за океан, а розглянься у себе в дома, по американській Україні. Є нас тут богато. Дехто начисляє аж міліон Українців в Америці. Я скажу, що нас є лиш сто тисяч, беручи під увагу самих найсвідоміших. Колиби кождий з нас зрозумів, яка користь для нас з читання книжок, то кождий що місяця призначував би одного доляра на книжку. В однім місяці розійшлося би **сто тисяч** книжок. З цего булаби величезна користь для богатьох, а передовсім для покупців українських книжок. Сегодня письменники мають готові рукописі до друку і аж через часописні оголошення шукають людий, якіби згодилися друкувати їх книжки. Та таких людий не мож знайти, бо кождий книгарник боїться вкладати свої гроші в друкованнє книжки, знаючи на перед, що її ніхто не купить. Але якби кождий Українець зрозумів вагу, значінне і користь української книжки, якби не жалував на ню видатку, тоді українська книжка була би дешева і доступна навіть для найбіднійшого. Тоді знайшлися би люди, які не боялись би вкладати гроші на друкованнє книжок, бо були би певні, що книжки розійдуться і письменники не жалували би труду, бо знали би що той труд оплатиться. І писали би радо, бо знали би для кого пишуть. Повставали би книгарні, бібліотеки і читальні. Було би яснійше в головах, теплійше і відраднійше в серцях. Було би більше свідомости національної, а менше партійних роздорів. Нарід лучився би в одну сильну і свідому своїх прав і обовязків армію. А тоді і боротьба о зрабовані права булаби лекша і успішнійша.

Тож не ждім аж нам хтось принесе книжку до дому і за дурно її дасть. Шукаймо за українською книжкою, як шукаємо за хлібом. Нашою кервавицею платимо за хліб, платім кервавицею й за українську книжку, бо вона є хлібом для нашого духа. Українська книжка є запорукою кращої долі. Тому любім українську книжку, купуймо її, читаймо самі і дітям нашим даваймо читати. А переконаємося, що найліпшим нашим дорадником, а для наших дітий провідником і опікуном є українська книжка.

Михайло Впертий.

ЧВЕРТЬ МІЛІОНА МОСКАЛІВ У БЕРЛІНІ

В столиці Німеччини живе тепер понад чверть міліона Москалі. Виходять там під сю пору чотирі московські щоденники: „Накануне" (На передодні) з большевицьким напрямком. „Время" майже большевицька, „Голос Расеі" соціяльно-революційний і „Руль" орган кадетів. Далі, є в Берліні кількa московських театрів і кільканацять „варієте". Більшість і то зачну московських емґрантів становлять противники большевизму: кадети й ес-ери.

UKRAINIAN CHORUS SETS NEW STANDARD HERE

UNIQUE ORGANIZATION GIVES EXTRAORDINARY CONCERT AT AUDITORIUM (IN NASHVILLE, TENNESSE).

By ALVIN S. WIGGERS

Music Critic of the Tennessean.

Never before has Nashville heard such a perfection of chorus work as was given last evening at Ryman Auditorium by the Ukrainian National Chorus. The Vatican Choir, which sang here three years ago, was extraordinary, but it was made up only of men and young boys, but this organization is completely balanced.

Fifteen women and twenty-nine men compose the chorus, which is under the direction of Alexander Koschetz, and they present a most picturesque appearance in their national costume. If there was any shade of color missing in that riot of blues, reds and yellows it was overlooked by the Ukrainian modiste who divised that symphony of flowing sleeves and skirts, of commodious pantaloons, of red boots and wreaths of flowers. As much time must have been spent embroidering the exquisitely beautiful costumes as it would have taken to learn the language, of which they are innocent.

Work is Extraordinary

As to the singing of the chorus, words have failed the critics of Paris, Vienna, Berlin and New York to do justice to it. One could hear the song of many violins, the sweep of harp strings, the low sustained tones of bassoons. When they hummed it was like the "murmer of innumerable bees." What sudden outbursts, only to die away on the instant to a mere shadow of sound.

Their response to the finest shading of Mr. Koshetz's directing was absolutely faultless. He conducted without a baton, only his hands, and one might almost say, even his elbows at times conveyed the rhythm and delicate nuances to their musical souls.

Only the pitch was given them by some unseen instrument which sounded like that primitive method of supplementing the carefully modulated breath by a comb sandwiched in between two layers of paper. However, this instrument played a triad and withotu fail a minor one. Some of the Ukrainian folk songs, are lively, some unexpectedly so, for example "The Young Monk" and "Mushrooms." The sad ones, like "There Was a Widow," were indeed lugubrious. "The Lullaby" was so exquisite that the audience demanded its repetition.

Basses Are Superb

"Shtchedryk" and "Koza" were all that their names implied. The basses are famous and these were superb. Low C's below the staff rolled from their lips like from a rich toned pipe organ and they gave a solid foundation to the dazzling structure reared by the higher voices above them.

The audience was not as large as it should have been, but Mr. Koshetz said it was remarkable for its appreciation and understanding of music sung in so alien a tongue. Nicholas Stember played admirable accompaniments for the singer.

(The Nashville Tennessean, November 29, 1922.)

ЯК КОЛИСЬ ЛЮДЕ ЖИЛИ Й ЛЮБИЛИСЯ?

В сучасних повеневих, революційних часах, якщо хтось доживе до 70 літ, може вважати сее за щасливого, а хто раз ожениться, той потім ціле життя проклинає хвилину, коли йому прийшла до голови така нерозумна думка. Але за давніх часів було инакше. Англієць Джон Вульні жив 124 роки і був жонатий одинадцять разів, д-р Джемс Гай умер, як мав 101 літ і був шіснайцять разів звязаний подружним узлом. Данєсь Дракенберг родився в р. 1626. До 91-го року життя служив у флоті, 13 років був у турецькій неволі. Коли мав 111 літ, оженився з шісдесятилітньою жінкою, але ця небавом померла. В віці 130 років залюбився в одній молодій і гарній дівчині. Розлучився з сим світом у 146 році життя.

ДОПИСІ

ВУДГЕЙВЕН, Л. АЙ. Н. Й.

На поміч „Голодуючим" „Вязням" „Інвалідам" Скитальцям і університецькій Молоді в Галичині.

Ми знаємо, що голоден хоче їсти, вязень хоче зобачити світло, інвалід потребує опіки, армія на еміграції потребує сили і духа, а молодь університецька потребує книжкового шпіхліра, з котрого черпала би науку.

На це всьо мусимо дати одну відповідь: „ПОМІЧ" і ще раз поміч, поки не здобудемо свою власну хату; „Україну без хлопа, без пана".

Це зрозуміла наша громада і кромі пару злої волі людий, всі другі приступили негайно до складання жертв на повище згадані ціли. Підчеркнути треба, що наша громада не числить більше як 30 родин а однак удало ся нам зібрати досить поважну суму 80.00 долярів, котрі розділено як слідує:

На потичних українських вязнів в Галичині	$40.00
На голодуючих на В. Україні	10.00
На українських інвалідів у Львові	10.00
На український тайний Університет у Львові	10.00
На українську армію в Чехо-Словаччині	10.00

Ці гроші ми постаралися вислати тепер, щоби мали на Ялинку, щоби хоть в цей день дістали лучші страви, та щоби знали, що американська Україна незабуває за них в так тяжкій вхили, коли они терплять муки за нас, стараючись добути нам лучшої долі. Це не є жадна жертва, але частинна сплата довгу, який ми їм нинні за це, що они наражували своє життя і здоровле на полях битв, що нині скитаються по чужих бараках, що полишали руки і ноги на широких степах України, що валяються в брудних, страшних польських тюрмах, що гинуть нині голодовою смертию, що мусять нині вчитися рідної мови, криючись по ріжних темних пивницях! — Наша Громада неназиває це добродійством, але обовязком сплати народного довгу зглядом висше наведених мучеників.

Тут подаємо справоздання Запомогового Комітету від 13 серпня до 12 падолиста 1922:

Податок по 25 ц. місячно від 13-тьох членів	$18.00
Від Братства „Провидіння" через їх комітет	7.50
Іван Орлян і Володимир Пісик пожичили щоби доповнити до суми 40.00 долярів	14.50
Разом:	$40.00

На політичних вязнів осібно зложили:

Стефан Вовк зірка на весіллю у свого Товариша	$ 5.00
Володимир Пісик	5.00

По 2.00 доляри зложили: Іван Орлян і Григорій Олійник.

По 1.00 дол. зложили: Денис Великанович, Петро Господарець, М. Савка, С. Савка, С. Вовк, Р. Паращук, М. Ворона, Р. Парпан, С. Кишенюк, В. Теплий, С. Жатномський, Т. Кузника, Н. Костів, В. Романків, І. Романків, Ю. Романків, І. Хандога, В.Ворголь, С. Малофій, Ф. Галінович, І. Денега, М. Парпан.

По 50 ц. зложили: С. Миськів, Семків, Д. Каспер, Я. Жатковський, І. Кубо, Я. Крамар, Д. Харишин.

По 25 ц. зложили: А. Карпович, В. Концур.

Усього разом: $80.00.

Цю суму вилано чеками Америкен Експрес Компани через краєвий Союз Кредитовий Ч. 3351131 $40.00. Ч. 3351132 $10.00. Ч. 3351133 $40.00 (вязні, університет, інваліди) через Зівностенка Банк в Празі Ч. 335.1134 $10.00. На адресу „Самопоміч" (армія) через Земельний Банк гіпотечний, чек Ч. 3352533, $10.00. (Голодуючим на В. Україні). В касі неостало нічого). Оплата почтова і банкова виносить 4.75, котру то суму покрила громада осібною збіркою.

Отсим український Запом. Комітет в Вудгейвен складає в імени наших борців як найсердечнійшу подяку за їх щирість зглядом тих, що нині валять той страшний мур яким іввольною їх від сонця правди світа, волі і свободи. Ми віримо, що той мур вже розсипає ся, що вже невдовзі розвяжуться спутані мозольні руки, що знесилена рабством, голодом, злиднями й жахом, окрадена, спльондрована — наконець таки добуде свого права одна велика, незалежна, Соборна Україна, по цім і по тамтім боці Збруча!

Будьмож і ми готові кождої хвилі поспішити їм з помочию не тілько фінансовою але й бути готовими стати грудь при груди і очищувати нашу землю зі всяких зайдів. Поки що складаймо податок грішми, бо поміч є конечна!

Український запомоговий Комітет у Вудгейвен.

—o—

ЛЕЙКВУД, О.

На Фонд Негайної Допомоги.

Заходом тов. „Січ" ім. Б. Хмельницького, скликано збори, щоби зібрати складку на Фонд Негайної Помочи рідному краєви. Наша громада невелика, несновна 50 родин, але і ми хочемо бути добрими дітьми нашої батьківщини.

Зложили слідуючі: Василь Момрик і Михайло Мартиняк по $25.00; Мих. Лазука $7.00; Іван Бабяк, Яцко Муштук, Гр. Цьвек, Мих. Мельничин, Мих. Дзят, Захар Сайко, Мих. Колодій, Іван Дзят, Стефан Мокрицький, Теодор Грущак, М. Потихач, Конст. Козда, Іван Качор, Андрій Шалайко, Іван. Ягнюк, Гр. Марущак, Лука Воробів, Никола Фільмес і Іван Підлужний по $5.00; Іван Ліський, Ник. Павлуцький і Казимир Кінановський по $2.00; Катерина Колодій, Юлія Потажна і Марія Орлінська по $1.00. Разом сума $161.00.

Стефан Мокрицький, секретар зборів.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На Український Народний Дім в Підгайцях.

В справі Укр. Нар. Дому в Підгайцях була оголошена в Свободі ч. 215 сколектована сума $223.50. Потім зложили еще слідуючі: Олена Коцко $5.00; Терпеливий і Пелевич по $2.00; з балю, котрий відбувся на тую ціль 21 жовтня, 1922, була доходу $35.80. Зібрано досі $268.30.

Всі гроші ульоковані в банку на імя Івана Кучми. В тій справі найбільше нотрудилися Іван Кучма і Стефан Герета, які перші занялися колектою і балем. Спасибі колекторам і жертводавцям! Гроші перешлемо зараз, коли дістанемо відповідь від комітету з Підгаєць.

С. Кучма, секр.

—o—

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й.

Спростовання.

У справозданню про делегатів на Всеукраїнський Народний Конгрес у Филаделфії, Па., через ошибку було згадано, що о. Онуфрій Ковальський був відпоручником тільки від Ліги Горожан, колиж він мав мав аж 5 мандатів із Вотервліт, іменно: 1) від братства св. О. Николая, відділ Укр. Нар. Союза; 2) від братства св. Свящ. муч. Иосафата, відділ „Провидіння"; 3) від Клюбу Американських Горожан Українського Роду, відділ Ліги Горожан; 4) від парохії св. О. Николая; 5) від Сестриицтва Непорочного Зачаття П. Д. М. (самостійне). Всі повновласти на згадані мандати о. О. Ковальський або перше заслав або особисто підчас Конгресу представив, що на цім місци спростовується, для усунення непорозумінь, які були спричинені ошибкою у справозданню.

Інтересований.

—o—

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й.

Громада при народній роботі.

Тутешні Українці організуються до великої народньої праці. На поклик пароха о. д-ра Онуфрія Ковальського, зібрались по Службі Божій, дня 12. падолиста, у церковній галі, щоб вислухати справоздання з Всеукраїнського Народнього Конгресу в Филаделфії, Па., на який отець парох був делегований пятьма українськими організаціями в Вотервліт.

По вислуханім рефераті ухвалено місячний народний податок, який обовязаний платити кождий робучий Русин-Українець. Сей милий обовязок зглядом Матери-України приняли на себе всі свідомі Русини. Ухиляються від него лише "кацапствуючі", годовані на брехливій „Правді", яких тут поважне число.

Зложено з нагоди сходин $9.00, які на днях вислано до „Обєднання" у Филаделфії.

На сталих колекторів цілої вотервлітської української громади, які місячно перейдуть хати, так довго як цего буде вимагати рідна справа, вибрано пп. Василя Маларата та Олександра Рудійчука.

Нумож тепер до діла, Родимці! Наші найдорозші в Галичині та на Соборній Україні платять народній податок не лише майном, але й здоровлем, кровю, життєм. Ми-ж тут живемо в гаразді, поможім же хоч тими малими обовязковими датками вибороти волю нашим Братам. Всі, хто ухилиться від помочі свому народови, є найліпшими союзниками Польщі та Москви. Вони разом з каятими ворогами українського народу працюють проти рідної землі, бо помагають Ляхам кувати пута і ярмо на Україну! Імена таких будуть на віки вічні записані як ворогів русько-Українського народу і рабівлизунів польських та московських панів.

Українець з Горлиць.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316 повідомляє, що річний мітинг відбудеться о 7.30 годині вечер в четвер 14. грудня в гали тов. Вільні Козаки під ч. 102 Жжойнер ул. Проситься кождого члена, щоби прийшов, бо річний мітинг є найважнійший, та кождий член най старається привести одного члена, бо сего місяця нових членів принимаєсь до товариство і до У. Н. Союза без вступного. Також сего місяця буде читанний товариський статут, справоздане старих урядників і справоздане комітетів, та буде вибір нових урядників і комітетів на рік 1923. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а уряник 1 дол. — Д. Братусь, предс.; В. Турянський, секр.

СПРИНГ ВАЛЕЙ, Н. Й. Тов. Просвіта, від. 16 повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеться 16. грудня о годині 7.30 вечер. На сей мітинг проситься прибути, бо є важні справи до полагодження. Також буде вибір нового уряду. На сім мітингу кождий член мусить вирівнати залеглі довги. Котрий член неявиться, заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — К. Ільків, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76 повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбудеться в суботу, 16. грудня на гали під ч. 93 Ван Бюрен ул., точно о годині 7. вечером. Обовязком всіх членів явитися на мітинг, бо є богато важних справ до полагодження. Старий уряд здасть справоздание з цілого року і буде вибір нового уряду на рік 1923. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Браття і товариші! Повідомляємо також, що буде приниматися нових членів до братства і до У. Н. Союза без вступного, отже користайте з нагоди і приводіть своїх знайомих і вписуйте до братства і до У. Н. Союза, бо се одна з найбільших наших організацій в Америці. Також вписуйте свої діти, бо принимаємо без вступного, бо ся нагода не на довгий час; ліпше нині як колись. — О. Лисак, секр.

СМОК РОН, ПА. Бр. св. Георгія, від. 135 подає до відома, що річний мітинг відбудеться в братській гали 17. грудня. Всі члени місцеві і позамісцеві мають явитись і виплатити свій довг. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. По замкненю рахунків вибересь новий на слідуючий рік. — Ф. Фенчишин, предс.; А. Клим, секр.

ИСТ СТ. ЛУИС, ІЛЛ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 308 повідомляє своїх членів, що на річнім мітингу, котрий відбувся дня 18. падолиста, вибрано отсей новий уряд на 1923 рік: Д. Гладишевський, предс.; В. Шалапій, з. пр.; И. Зьомбра, кас.; Д. Бакай, з. кас.; Д. Іващук, секр. фін.; О. Петрищин, секр. рек.; П. Ломіковський, з. секретаря; П. Кохманський, С. Коробій і К. Петришин, опікуни хорих; І. Тимкович і Г. Качмар, контрольори; М. Магдц, дверник. Заразом повідомляється, що звичайний мітинг відбудеться 17. грудня с. р. точно о 2. годині пополудни в гали У. Н. Дому під ч. 1020 Норт 9-та ул. Проситься всіх членів, щоби явилися на сей мітинг, бо є дуже пекучі справи до полагодження, як справа Негайної оПмочи Рідному Краеви, бо другі громади вже давно сповнили свій народний обовязок, тай і нам треба взятися до діла, бо годі так занедбувати. Тож проситься всіх прийти. — Д. Гладишевський, предс.; И. Зьомбра, кас.; Д. Іващук, с. фін.

МОНЕСЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338 повідомляє, що річний мітинг відбудеться о 1. годині пополудни в неділю (по Службі Божій), 17. грудня в парафіяльній гали під ч. 17 Рід Евеню. На порядку нарад справоздание і вибір уряду на рік 1923. Будеться принимати нових членів без вступного. Кождий член обовязаний вирівнати свій довг. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — І. Ядчишин, пр.; Ф. Яцковський, секр.

КАНЗАС СИТІ, КАН. Бр. св. Володимира, від. 323 повідомляє, що річний мітинг відбудеться о 2. годині пополудни в неділю, 17. грудня в парохіяльній гали під ч. 547 Савт Парк Еве. На порядку нарад обрахунок книжок і каси, і мається вибрати новий уряд. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Д. Яремко, предс.; Л. Тягнибік, секр.

ВУДЛОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 120 повідомляє, що річний мітинг відбудеться о 2. годині вечером в неділю, 17. грудня в парохіяльній гали. На порядку нарад буде справоздание братської каси і вибір нового уряду. Обовязком кождого члена явитись на сей мітинг і вирівнати свої цедоплати. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Н. Шпук, предс.; М. Мармура, секр.

СТ. ДЖОСЕФ, МО. Тов. Запорожська Січ, від. 355 повідомляє, що 17. грудня, о 2. годині, в церковній гали відбудеться річний мітинг. Позаяк суть до полагодження важні справи, як і вибір нових урядників на рік 1923, проситься усіх членів на сей мітинг прибути, без ріжниці, мущини так і женщини. Неприсутний члена на тім мітингу заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — І. Шадко, секр.

ЮТИКА, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 58, повідомляє, що річний мітинг відбудеться о 2. годині пополудні в неділю, 17. грудня в гали п. М. Кочинаша під ч. 302 Джеферсон Евеню. На порядку нарад буде вибиратися уряд на рік 1923. Також буде приймалися нових членів без вступного до братства і до У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — П. Линтей, предс.; В. Лисогір, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Братство св. о. Николая, від. 127 повідомляє, що річний мітинг відбудеться о 1. годині пополудні в неділю, 17. грудня в парохіяльній гали під ч. 308 Филмор Евеню. На порядку нарад справоздание уряду і вибір нового уряду на 1923 рік. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — С. Пришлявський, предс.; Е. Тимкович, секр.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48 повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеться 17. грудня, о. год. 1-шій в гали церковній під ч. 635. На порядку нарад буде справоздание з цілого року і вибір нового уряду на 1923 рік. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — К. Пех, предс.; Т. Катулька, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Василія Великого, від. 229 повідомляє, що річний мітинг відбудеться о 1. годині пополудні в неділю, 17. грудня в церковній гали при 7-ій улиці. На порядку нарад справоздание урядників, контрольної комісії і вибір уряду на рік 1923. До У. Н. Союза і до товариства будесь принимати нових членів без вступного. Кождий член повинен привести хоть одного члена. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — М. Копютка, предс.; В. Тарас, секр.

ЛЕЙТРОБ, ПА. Бр. Успенія Пресв. Богородиці, від. 61 повідомляє, що річний мітинг відбудеться о 2. годині пополудні в неділю, 17. грудня в гали Теодора Королевята на Дейли Евеню. На порядку нарад здание рахунку з цілого року і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — А. Спрах, предс.; Т. Королевят, секр.

БРИДЖПОРТ, ДА. Бр. св. Михаїла, від. 15, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбудеться 17. грудня у звичайнім місці. На сей мітинг обовязаний явитися кождий член. Буде вибір нових урядників на слідуючий рік, а старі урядники здадуть звіти з діяльности за минувший рік. Є много інших важних справ до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол.—В. Пухта, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Подається до відома членам тов. ім. Івана Франка, від. 83, що річний мітинг відбудеться в неділю, 17. грудня в гали Укр. Ам. Горожан під ч. 822 Н. Френклин стр., о годині 2. пополудні. Проситься членів, щоби прибули всі, бо суть важні справи до полагодження як: справоздание контрольної комісії, справоздание уряду з їх діловодства, дискусії над справозданями, вибір уряду на рік 1923, приниманиє членів до товариства і до У. Н. Союза без вступного і т. и. Хто з членів не прийде на мітинг без важної причини, заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Упоминається членів, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані з товариства і з У. Н. Союза. Будеться принимати дітий до У. М. Союза. — І. Витязь, писар.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, повідомляє, що річний мітинг відбудеться 17. грудня, о год. 1.30 пополудні в домі Еміля Баліцького при Канал ул. Члени, котрі не являться на сей мітинг, підлакають карі після статута. Сей мітинг є важний, бо єсть богато справ до полагодження і буде вибір нового уряду на 1923 рік. Всі місцеві і позамісцеві члени, котрі мало учащають на мітинги, і ті котрі довгують, мають свій довг вирівнати, бо в противнім разі будуть суспендовані. Буде приниматися нових членів до братства і до У. Н. С. без вступного. Приходіть і впишіться, бо тепер дуже добра нагода, бо ніхто не знає що буде завтра. У. Н. Союз є найбільша і найсильнійша організація на чужині, котра не одній вдові і сиротам став батьком і опікуном. — І. Бригіда, предс.; Е. Баліцький, секр.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 357, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеться в домі під ч. 724 Дук улиця в неділю, 17. грудня, точно о 2. годині пополудні. На порядку дневнім буде справоздание касове з цілого року і вибір нового уряду на 1923 рік. Проситься членів прийти на той мітинг, бо хто не прийде, то поступиться з ним після статута У. Н. С. — А. Візний, секр.

ЙОНГСТАВН, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 274 повідомляє, що річний мітинг відбудеться о годині 1.30 пополудні в неділю, 17. грудня в гали Івана Сенедяка під ч. 1195 Салт Спрінг Ровд. На порядку нарад будеться вибирати новий уряд і будеться здавати справоздание з 1922 року. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — М. Пірко, предс.; С. Цебряк, секр.

РАНКІН, ПА. Бр. св. Григорія, від. 29 повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинг відбудеться в неділю, 17. грудня в домі Мацкова, о 7. год. вечером. Буде вибиратися новий уряд на рік 1923 і приниманиє нових членів до братства і до У. Н. Союза без вступного. Тож хто ще не належить до У. Н. Союза, нехай впишеться. Неявившийся член підпадає карі 50 цнт., а урядник 1 дол. — М. Магун, предс.; О. Глова, секр.

ФОРД СІТИ, ПА. Тов. Запорожська Січ, від. 63 повідомляє, що річний мітинг відбудеться о 1. годині пополудні в неділю, 17. грудня в гали тов. Зап. Січи під ч. 600—6-та ул. На порядку нарад вирівнаниє вкладок членських. Хто не вирівнає своїх вкладок, то в противнім разі буде суспендований. Приниманиє нових членів, справоздание старого уряду, з відтак вибір нового уряду на 1923 рік. Всі місцеві і позамісцеві члени мусять явитися, бо суть важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару наложену на мітингу. — О. Мищишин, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. о. Николая, від. 369 повідомляє, що річний мітинг відбудеться о 1. годині попол. в неділю 17. грудня в церковній гали на Делавер Евеню. Проситься всіх членів, бо будуть важні справи до полагодження, буде справоздание і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — С. Деркач, предс.; М. Куба, секр.

ПЕН АЛЛЕН, НАЗАРЕТ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 95 повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбудеться 17. грудня в домі Матвія Романишина при ул. Пен Аллен. Проситься кождого члена прибути і привести зі собою хоч по одному новому членови. Буде приниматись нових членів до братства і до У. Н. Союза без вступного. Також буде справоздание з цілого року і вибір нового уряду на рік 1923. Мітинг розпічнеться о годині 1.30 пополудні. Неявившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Ф. Мазепа, предс.; І. Чорний, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Петра і Павла, від. 27 повідомляє, що річний мітинг відбудеться о 3. годині попол. в неділю, 17. грудня в парохіяльній гали під ч. 93 Ван Бюрен ул. Кождий член має явитися, бо буде звіт старого уряду і вибір нового. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — С. Лавровський, предс.; В. Заяць, секр.

ІСТОН, ПА. Тов. Богдана Хмельницького, від. 137 У. Н. Союза повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеться 17-го грудня о 1. годині в гали читальняній. Проситься усіх членів місцевих і позамісцевих явитися хоч на річний мітин. Неявившийся член заплатить кару після ухвали. — І. Іськів, секр.; М. Колодруб, голова; Н. Підгайний, кас.

ПРАВИДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 241 повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбудеться в неділю, 17. грудня на Базар гали під ч. 150 Вилард Евеню, о годині 2. пополудні. На тім мітингу повинні явитися всі члени, бо будуть рішатися важні справи. Буде справоздание старих урядників і вибір нових на рік 1923. Член, котрий не явиться на мітингу, заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — І. Витязь, предс.; М. Сьвідер, секр.

ДЕТРОЙТ, МИШ. Бр. св. о. Николая, від. 175 повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеться в неділю, 17. грудня в церковній гали на Камперт і Едвард ул., точно о 1. год. пополудні. На порядку нарад вибір нового уряду на рік 1923 і справоздание з цілого року. Кождий член повинен явитися на час, а довгуючі члени мають вирівнати свої належитости, бо інакше будуть суспендовані. Неявившийся член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. Будеться принимати нових членів до товариства і до У. Н. Союза без вступного. Добра нагода стати членом кождому, хто хоче забезпечити себе і свою родину. — В. Шеремета, предс.; Н. Пошивак, кас.; Д. Макара, секр.

ПЕОРІЯ, ІЛЛ. Тов. Українських Робітників, від 190 повідомляє, що річний мітинг відбудеться о 3. годині пополудні в неділю, 17. грудня в домі Т. Нагача під ч. 110 Сомер ул. На порядку нарад вибір нового уряду на рік 1923. Проситься кождого члена прибути. — В. Бігун, пр.; А. Куш, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ОПІКА НАД ДИТИНОЮ

На пятих зборах Міжнародньої Жіночої Ради в Кристіянії поставила італійська Жіноча Рада і жіноцтво Злучених Держав домагання, щоби зложено закон, в якому усталеноб мінімум прав, які М. Ж. Р. бажалаб признати дітям усіх народів.

Праці так поважної не можна було виконати на протязі громадних зборів, тому покликано до цього спеціяльну комісію опіки над дитиною і їй передано мандат, зложити такий закон і закомунікувати його відтак усім національним радам з просьбою, висказати і свої замітки і евентуальні внесення. Комісія мала опісля зложити звіт екзекутивному комітетови. Це завдання сповнено. Комісія, зібрана в маю 1922 р. в Газі, перестідіювала надіслані проєкти змін і предложила результат своїх трудів виконавчому комітетови. Цей апробував закон і порішив розіслати його усім національним жіночим радам із зазивом, примінити до потреб дотичних країв і закомунікувати у відповідний спосіб державним чинникам.

Начерк такого закона дитини дістали й ми через леді Аберден з тим, щоби вплинвати на польський уряд і добитися в нього забезпечення потреб дітей. Вплинвати на польський уряд у цьому напрямі ми не беремося, але постараємося познакомити наших читачів в найблизшім числі з основними артикулами цього закона.

Нині зазначуємо, що кожда дитина посідає від уродження незаперечене право на такі життеві умовини, які можуть запевнити їй нормальний розвиток фізичний, моральний і духовий. Це привілей, а одночасно й обовязок родичів постачити своїй дитині такі сприяючі умовини. Колиж родичі неспроможні цього зробити, мусить подбати про це громада.

Закон дитини обнимає отсі артикули:

I. Міри охорони дитини перед народженнєм.
II. Міри охорони материй і дітий в часі від народин до шкільного віку.
III. Діти в шкільному віці.
IV. Праця дітий.
V. Діти-злочинці.
VI. Міжнародні конференції.
VII. Урядові департаменти опіки над дітворою.

Бюро дітий в Вашингтоні сповнило дуже важну роботу і опублікувало цілу серію книжок і брошур, результат дуже совісних і глибоких дослідів, які представляють незвичайно інтересний матеріял для всіх тих, що цікавляться цими питаннями.

Національні уряди опіки над дитиною повстали також в Канаді, Новій Зеляндії і в Югославії.